

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

3.1 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษารั้งนี้ มี 3 กลุ่ม คือ

- 1) ผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติดที่ศูนย์แสงอรุณ ตำบลแม่สี อำเภอลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในปีงบประมาณ 2553 (ตุลาคม 2552- กันยายน 2553) จำนวน 85 คน
- 2) พ่อแม่หรือผู้ปกครองผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติดที่ศูนย์แสงอรุณ ตำบลแม่สี อำเภอลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในปีงบประมาณ 2553 (ตุลาคม 2552- กันยายน 2553) จำนวน 85 คน
- 3) ผู้ให้การบำบัด หรือเจ้าหน้าที่ศูนย์แสงอรุณ ตำบลแม่สี อำเภอลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 10 คน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ประชากรในการศึกษาทุกราย

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากรายงานผลการดำเนินงานของศูนย์แสงอรุณ จากบทความ เอกสาร งานวิจัยของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจากห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์ และสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รวมถึงข้อมูลจากสำนักงาน ปปส. และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ประกอบด้วย

1.1 ข้อมูลของศูนย์แสงอรุณ

- กระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงานบำบัดรักษา พิ้นฟูและติดตามผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติด
- ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนในการบำบัดรักษาผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติด ในปีงบประมาณ 2553 (ตุลาคม 2552- กันยายน 2553)
- จำนวนผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติด ในปีงบประมาณ 2553
- ร้อยละการกลับมาเสพหรือติดยาของผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติด

1.2 ข้อมูลการบำบัดรักษาเสพติดแบบจิต-สังคมบำบัด

- รูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนการบำบัดรักษาเสพติดแบบจิต-สังคมบำบัด
- ค่าใช้จ่ายต่อหัวในการบำบัดรักษาเสพติดแบบจิต-สังคมบำบัด

- ร้อยละการกลับมาเสพหรือติดเชื้อของผู้ผ่านการบำบัดรักษายาเสพติดแบบจิต-สังคมบำบัด

1.3 ข้อมูลการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพแบบค่ายบำบัด

- รูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพแบบค่ายบำบัด
- ค่าใช้จ่ายต่อหัวในการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพแบบค่ายบำบัด
- ร้อยละการกลับมาเสพหรือติดเชื้อของผู้ผ่านการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพแบบ

ค่ายบำบัด

2) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยทำการรวบรวมจาก

2.1 การสัมภาษณ์โดยไม่ใช้แบบสอบถาม จากผู้ให้การบำบัดหรือเจ้าหน้าที่ศูนย์แสงอรุณ ประกอบด้วย

- โครงสร้างการดำเนินงานบำบัดรักษา ฟื้นฟูและติดตามผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติด
- ทรัพยากรที่ใช้ในการบำบัดรักษา ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

2.2 การใช้แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการบำบัด ครอบครัวผู้เข้ารับการบำบัดศูนย์แสงอรุณ และผู้ให้การบำบัดหรือเจ้าหน้าที่ศูนย์แสงอรุณ ที่มีต่อการให้บริการของศูนย์แสงอรุณ ประกอบด้วย ในด้านต่างๆ ดังนี้

- ด้านรูปแบบวิธีการบำบัด
- ด้านสาธารณูปโภค/สถานที่
- ด้านเจ้าหน้าที่/อาสาสมัคร
- ด้านอาหาร เครื่องดื่ม
- ด้านการดูแลภายหลังการบำบัดฟื้นฟู
- ด้านความเชื่อมั่นต่อศูนย์แสงอรุณ
- ด้านความพร้อมของผู้เข้ารับการบำบัด
- ด้านค่าใช้จ่าย

3.3 ข้อกำหนดเบื้องต้น

ในการศึกษานี้ มีข้อกำหนดเบื้องต้น ดังนี้

1) การศึกษาค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนในการบำบัดรักษาผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดของศูนย์แสงอรุณ ในปีงบประมาณ 2553 จะศึกษาเฉพาะค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการลงทุน และค่าดำเนินการ ซึ่งไม่รวมค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

2) การศึกษาค่าใช้จ่ายในการบำบัดรักษาต่อคนต่อครั้งของศูนย์แสงอรุณ ที่นำไปเปรียบเทียบกับ การบำบัดรักษาแบบจิต-สังคมบำบัด และการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพแบบค่ายบำบัด จะไม่คิดรวมค่าตอบแทนอาสาเครือข่าย และค่าตอบแทนอาสาตำบล เนื่องจากค่าใช้จ่ายต่อหัวที่รัฐบาลสนับสนุนในการบำบัดแบบจิต-สังคมบำบัด และการบำบัดแบบค่าย ไม่ได้คิดรวมค่าใช้จ่ายดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้การเปรียบเทียบมีลักษณะที่ใกล้เคียงกันมากที่สุด การคำนวณค่าใช้จ่ายของศูนย์แสงอรุณจึงไม่คิดรวมค่าตอบแทนอาสาเครือข่าย และค่าตอบแทนอาสาตำบล

3.4 วิธีการศึกษา

จำแนกตามวัตถุประสงค์การศึกษา ดังนี้

3.4.1 วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาโครงสร้างการดำเนินงานบำบัดรักษา ฟื้นฟูและติดตามผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดของศูนย์แสงอรุณ

1) **ข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษา** ประกอบด้วย ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ โครงสร้างการดำเนินงานบำบัดรักษา ฟื้นฟูและติดตามผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติด และทรัพยากรที่ใช้ในการบำบัดรักษา ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ กระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงานบำบัดรักษา ฟื้นฟูและติดตามผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติด

2) วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์เชิงอธิบาย (Explanatory Research) อธิบายความจากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทั้งจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ และแหล่งข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยไม่ใช้แบบสอบถามจากผู้ให้การบำบัดหรือเจ้าหน้าที่ศูนย์แสงอรุณ

3.4.2 วัตถุประสงค์ที่ 2 วิเคราะห์ค่าใช้จ่าย และผลได้ในการบำบัดรักษาผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดของศูนย์แสงอรุณ

1) **ข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษา** ประกอบด้วย ข้อมูลทุติยภูมิ ดังนี้

- ค่าใช้จ่ายในการบำบัดรักษา ยาเสพติดของศูนย์แสงอรุณ ประจำปีงบประมาณ 2553 ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการลงทุน และค่าดำเนินการ
- ค่าใช้จ่ายต่อหัวในการบำบัดรักษา ยาเสพติดแบบจิต-สังคมบำบัด และการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพแบบค่ายบำบัด
- ร้อยละการกลับมาเสพหรือติดยาของผู้ผ่านการบำบัดรักษา ยาเสพติดที่ศูนย์แสงอรุณ ผู้ผ่านการบำบัดแบบจิต-สังคมบำบัด และผู้ผ่านการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพแบบค่ายบำบัด

2) วิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 นำข้อมูลค่าใช้จ่ายในการบำบัดรักษาพยาบาลของคนไข้ของศูนย์แสงอรุณมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ อัตราร้อยละ และค่าเฉลี่ย ดังนี้

(1) วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการบำบัดรักษาพยาบาลของคนไข้ของศูนย์แสงอรุณ จำแนกตามประเภทค่าใช้จ่าย ประกอบด้วย

- ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ได้แก่ ค่าวัสดุหรืออุปกรณ์สำหรับการฟื้นฟูบำบัดรักษาผู้ป่วยหรือผู้ติดยาเสพติด ค่าตอบแทนอาสาเครือข่าย และค่าตอบแทนอาสาตำบล

- ค่าดำเนินการ ได้แก่ ค่าอาหาร ค่ากิจกรรมสนับสนุนอาชีพ ค่าใช้จ่ายในการประสานงานต่างๆ

(2) นำค่าใช้จ่ายที่ได้มาจำแนกเป็นต้นทุนรวม ต้นทุนรวมเฉลี่ย ต้นทุนคงที่ ต้นทุนคงที่เฉลี่ย ต้นทุนผันแปร และต้นทุนผันแปรเฉลี่ย

$$\text{- ต้นทุนรวม} = \text{ต้นทุนคงที่} + \text{ต้นทุนผันแปร}$$

$$\text{- ต้นทุนคงที่} = \text{ค่าวัสดุหรืออุปกรณ์} + \text{ค่าตอบแทนอาสาเครือข่าย} + \text{ค่าตอบแทนอาสาตำบล}$$

$$\text{- ต้นทุนผันแปร} = \text{ค่าอาหารและเครื่องดื่ม} + \text{ค่ากิจกรรมสนับสนุนอาชีพ} + \text{ค่าใช้จ่ายในการประสานงาน}$$

$$\text{- ต้นทุนรวมเฉลี่ย} = \frac{\text{ต้นทุนรวม}}{\text{จำนวนผู้เข้ารับการบำบัดในปีงบประมาณ 2553}}$$

$$\text{- ต้นทุนคงที่เฉลี่ย} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{\text{จำนวนผู้เข้ารับการบำบัดในปีงบประมาณ 2553}}$$

$$\text{- ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย} = \frac{\text{ต้นทุนผันแปร}}{\text{จำนวนผู้เข้ารับการบำบัดในปีงบประมาณ 2553}}$$

(3) วิเคราะห์ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการบำบัดรักษาพยาบาลของคนไข้ของศูนย์แสงอรุณ จำแนกตามกระบวนการ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการบำบัดรักษา ฟื้นฟูและติดตามผู้ป่วยหรือผู้ติดยาเสพติดของศูนย์แสงอรุณ โดยนำค่าใช้จ่ายตามข้อ (1) จำนวน 4 รายการ ยกเว้น ค่าตอบแทนอาสาเครือข่าย และค่าตอบแทนอาสาตำบล (เนื่องจากจะนำข้อมูลค่าใช้จ่ายของศูนย์แสงอรุณไปเปรียบเทียบกับกรบำบัดแบบจิต-สังคมบำบัด และการบำบัดแบบค่าย ซึ่งค่าใช้จ่ายของทั้ง 2 รูปแบบไม่ได้รวมค่าแรง) มากระจายต้นทุนลงไปในแต่ละขั้นตอนของการบำบัด จะได้อัตราส่วน

ของต้นทุนในการบำบัดรักษายาเสพติดของศูนย์แสงอรุณแต่ละขั้นตอน จากนั้นคำนวณหาต้นทุนรวม และต้นทุนรวมเฉลี่ย ก่อนนำไปเปรียบเทียบในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลได้จากการบำบัดรักษาผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดของศูนย์แสงอรุณ ดังนี้

(1) เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการบำบัดรักษาของศูนย์แสงอรุณต่อคนต่อครั้ง กับการบำบัดรักษาบำบัดแบบจิต-สังคมบำบัด และการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพแบบค่ายบำบัด

(2) เปรียบเทียบร้อยละการกลับมาเสพหรือติดยาของผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติดที่ศูนย์แสงอรุณ ผู้ผ่านการบำบัดแบบจิต-สังคมบำบัด และผู้ผ่านการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพแบบค่ายบำบัด

3.4.3 วัตถุประสงค์ที่ 3 ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการบำบัด ผู้ให้การบำบัดหรือเจ้าหน้าที่ศูนย์แสงอรุณ และครอบครัวผู้เข้ารับการบำบัดศูนย์แสงอรุณ

1) ข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษา คือ ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้เข้ารับการบำบัด ครอบครัวผู้เข้ารับการบำบัดศูนย์แสงอรุณ และผู้ให้การบำบัดหรือเจ้าหน้าที่ศูนย์แสงอรุณ เรื่อง ความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการของศูนย์แสงอรุณ ในด้านต่างๆ ดังนี้

- ด้านรูปแบบวิธีการบำบัด
- ด้านสาธิตปฏิบัติ/สถานที่
- ด้านเจ้าหน้าที่/อาสาสมัคร
- ด้านอาหาร เครื่องดื่ม
- ด้านการดูแลภายหลังการบำบัดฟื้นฟูฯ
- ด้านความเชื่อมั่นต่อศูนย์แสงอรุณ
- ด้านความพร้อมของผู้เข้ารับการบำบัด
- ด้านค่าใช้จ่าย

2) วิธีวิเคราะห์ข้อมูล วัดระดับความพึงพอใจ โดยใช้การวัดตามแบบมาตราวัดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) แบบสอบถามส่วนนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ลักษณะของคำถามประกอบไปด้วย ข้อความที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการบำบัดรักษาเสพติดของศูนย์แสงอรุณ โดยแต่ละข้อเป็นคำถามเลือกตอบ 5 ระดับ โดยทำเครื่องหมายในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของตนเอง ซึ่งมีเกณฑ์ในการให้คะแนนแต่ละระดับความสำคัญ ดังนี้

ระดับความพึงพอใจ	ค่าคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และผลการศึกษาจะนำเสนอออกมาในรูปแบบของตารางค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก โดยแบ่งเป็นช่วง ดังนี้

ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	ระดับความพึงพอใจ
4.51 – 5.00	พึงพอใจมากที่สุด
3.51 – 4.50	พึงพอใจมาก
2.51 – 3.50	พึงพอใจปานกลาง
1.51 – 2.50	พึงพอใจน้อย
1.00 – 1.50	พึงพอใจน้อยที่สุด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved